

บทบรรณาธิการ

Editorial

ศยามล เจริญรัตน์

Sayamol Charoenratana

ณ วันนี้ ที่เราไม่รู้ว่าจะชีวิตกำลังกลับเข้าที่เข้าทางกันแล้วหรือยัง เราก็ยังต้องมีวิกฤติที่มักจะแวะเวียนเข้ามาทำร้ายกันอยู่เนืองๆ อีกทั้งความผันผวนทางการเมืองทั้งระหว่างประเทศและในประเทศ การเตรียมความพร้อมของเรากับความสูญเสียที่พร้อมจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในช่วงที่ปีใหม่กำลังใกล้เข้ามา ทำให้ดูเหมือนปีนี้ก็ยังคงเป็นปีที่มีม่านหมอกสีเทาโผล่ลอยอยู่ไม่ต่างจากสองสามปีที่ผ่านมา แต่เชื่อว่าการกำลังใจของผู้คนที่เกาะเกี่ยวเชื่อมโยงจะสามารถทำให้เราก้าวผ่านอุปสรรคนานาประการได้ในที่สุด

วารสารปีที่สาม ฉบับที่สามของปีนี้ มีบทความที่น่าสนใจรวม 6 ชิ้น ที่มีความหลากหลายและเป็นประเด็นที่ทั้งท้าทาย เข้าหยา และชวนให้ขบคิดว่างานวิชาการไม่เคยหยุดนิ่งอีกทั้งแผ่ขยายความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนไปยังศาสตร์ต่างๆ ได้อย่างน่าสนใจ

บทความแรก “ปัจจัยการย้ายเมืองหลวงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สู่แนวทางการบริหารจัดการเมืองหลวงของประเทศไทย” ของ อรทัย คุณะดิลก อธิบายถึงประสบการณ์การย้ายเมืองหลวงของประเทศเพื่อนบ้านอย่างเมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ และ อินโดนีเซีย เพื่อถอดบทเรียนสำหรับประเทศไทยในอนาคตไว้อย่างน่าสนใจว่า ปัจจัยใดที่เราควรต้องคำนึงถึงบ้าง

ต่อด้วยบทความเรื่อง “บทสำรวจสถานการณ์ผลกระทบต่อธุรกิจประมงจากกฎหมายประมงกรณีศึกษา ประมงพาณิชย์ อำเภอเมืองระยอง และอำเภอแกลง จังหวัดระยอง” ของ ศศิธร ศิลปวุฒยา ที่ได้ชี้ให้เห็นภาพของปัญหาธุรกิจประมงของประเทศไทยจากมุมมองการดำเนินงานของพื้นที่ แม้กฎหมายประมงที่ไม่เอื้อให้คนทำงานในธุรกิจนี้งานและชีวิตที่ดีได้ ภาพของกฎหมายประมงที่ขาดความเข้าใจในบริบทของพื้นที่และวิถีชีวิตของชุมชนที่หลากหลายและมีอัตลักษณ์ คงเป็นหนึ่งซ้ำที่สะท้อนโครงสร้างการพัฒนากระทำต่อคนเล็กคนน้อยเช่นเดิม การสร้างฐานข้อมูลจากงานวิจัยชิ้นนี้สามารถเป็นอีกหนึ่งหลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาให้เราอยู่ในสังคมที่เป็นธรรมร่วมกันมากขึ้น

บทความชิ้นต่อมาของ ชลนภา อนุกุลและศยามล เจริญรัตน์ ยิ่งตอกย้ำว่าการสร้างความเป็นธรรมที่จับต้องได้ผ่านงานวิจัยยังต้องทำอย่างต่อเนื่องผ่านการปรับนโยบายที่สอดคล้องและเอื้ออำนวยให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ผ่านบทความเรื่อง “กรอบคิดคุณค่าทางจริยธรรมว่าด้วยประเด็นแรงงาน” ที่ช่วยอธิบายถึงปรัชญาคุณค่าใดที่อยู่เบื้องหลังของการออกแบบนโยบายแรงงานที่จะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีของแรงงาน ความลึกลับของกรอบคิดที่แตกต่างกันเช่นไรก็ย่อมส่งผลต่อคุณค่าทางจริยธรรมที่ต่างกันเช่นนั้น

บทความภาษาอังกฤษในฉบับนี้ว่าด้วยประเด็น “เก็บการทำครัวไว้ที่ด้านหน้าของการเปลี่ยนผ่านด้านโภชนาการที่รอยต่อของชนบทกับเมือง: วัฒนธรรมอาหารของแรงงานเขมรในโรงงาน” ของ ชายีร์ เซ็ง และ ฮาร์ท เอ็น ฟิวเออร์ ได้เสนอมุมมองที่น่าสนใจว่า “อาหาร” สำหรับแรงงานในโรงงานนอกจากจะสะท้อนภาพของคุณภาพชีวิตแรงงานแล้วยังเป็นเครื่องชี้วัดถึงอิสรภาพในการเลือกและการมีส่วนร่วมในการจัดการทางเลือกของแรงงานได้อย่างน่าสนใจ

ส่วนบทความถัดมาเรื่อง ““ถุงสายรุ้ง” ปรากฏการณ์สินค้าไทยว่าด้วยเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา
กับการละเมิดลิขสิทธิ์” ของ ศรัณณ์พัทธร แก้วเพชร ซึ่งว่าปรากฏการณ์ละเมิดลิขสิทธิ์และประเด็นว่าด้วย
ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วโลก กรณีกระเป๋ายี่ห้อดังที่ออกแบบคล้ายถุงสายรุ้งของไทยเป็น
ชนวนชวนให้คิดต่อถึงประเด็นการคุ้มครองประเด็นอื่นๆ ตามมาได้เป็นอย่างดีติดตาม

บทความสุดท้ายจาก วัฒนา ธรรมลังกา เรื่อง “อีสปอร์ต: กัดักหรือโอกาสในสังคมไทย” วิจารณ์
ถึงกีฬาสมัยใหม่ที่ยังเป็นข้อถกเถียงว่าเป็นโอกาสของการเปิดพื้นที่การกีฬาแบบใหม่ของคนที่ขาดโอกาสทาง
กายภาพ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ หรือจะกลายเป็นแค่เกมส์ที่ทำลายสุขภาพของผู้เล่นกันแน่

ในส่วนของบริษัทหนังสือ หนังสือด้วยหนังสือแปล “*The Element: How Finding Your Passion
Changes Everything: ค้นเกิดมาเพื่อสิ่งนี้*” ของ Ken Robinson นักพูดชื่อดังและ Lou Aronica โดยผู้แปล
คือ อรวรรณ คุณเจริญ นาวายุทธ ซึ่งตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2557 อริสา สุมามาลย์ ผู้บริษัทนี้ได้เชื่อเชิญให้เราเข้าใจ
การใช้ชีวิตตามธาตุของเราเองให้หลุดจากกับดักของการให้คุณค่าทางสังคม ผ่านการศึกษาที่อาจจะกดดันให้
เราแคบลงและหลงทาง ละเลยคุณค่าของตัวเอง

ขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในการสร้างพื้นที่ความรู้ผ่านวารสารในปีที่ผ่านมา
วารสารหวังว่าเราจะยังสามารถยืนหยัดในหลักการต่อไปได้ในปีต่อไป และขอให้ทุกท่านได้ก้าวผ่านปีที่ดี
จดจำไปสู่ปีใหม่ที่ทุกอย่างจะเริ่มต้นและสร้างความต่อเนื่องในทิศทางที่จะพาเราไปสู่สิ่งที่หวังไว้

สุดท้ายนี้วารสารยังคงเปิดรับงานวิชาการหรืองานสร้างสรรค์ที่จะร่วมกับเราในการสร้างแวดวง
วิชาการที่จะสามารถขยายความรู้ ก่อประโยชน์ และรับใช้สังคม ในการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็น
ธรรมในสังคมให้เกิดได้อย่างแท้จริง